

Aan
dtkv

De Raad van Ministers
De Minister van Economische
Ontwikkeling
De heer I.S. Martina
AmiDos Building, Pletterijweg 43
Alhier

Uw nummer: 2021/00025   Uw brief van: 6 januari 2021   Ons nummer: 28012021.02   Willemstad, 28 januari 2021
(letter): 2021/00034

Onderwerp: Voornemen tot benoeming leden raad van commissarissen Curinde
(art. 9 PB 2014, no. 3 (GT))

Bijlage(n):

1 Inleiding

Middels twee besluiten van 6 januari 2021 van de Raad van Ministers met zaaknummers 2021/00025 en 2021/00034 ontvangen op 11 januari 2021, is het voornemen inhoudende de benoeming van twee leden van de raad van commissaris van Curaçao Industrial and International Trade Development Company N.V. (hierna: Curinde) aan de adviseur gemeld

Op onder andere 11 november 2020 (nummer: 11112020.01) en 19 juli 2019 (nummer: 19072019.02) heeft de adviseur eerder advies uitgebracht betreffende het voornemen tot de benoeming van leden van de raad van commissarissen van Curinde. Voornoemde adviezen moeten als integraal onderdeel worden gezien van dit advies. De adviseur zal in dit advies daarom volstaan met de toetsing van de thans voorgedragen kandidaten ter benoeming als lid van de raad van commissarissen van Curinde e.e.a. aansluitend op de eerder uitgebrachte adviezen.

Op 11 november 2016 (nummer 11112016.01) heeft de adviseur advies uitgebracht met betrekking tot de profielschets van Curinde. De adviseur heeft toen aangegeven met inachtneming van het gestelde in voornoemd advies geen zwaarwegende bezwaren tegen de goedkeuring van de profielschets te hebben. De adviseur heeft kennis kunnen nemen van het feit dat de profielschets middels besluit buiten AVA d.d. 16 februari 2020 no. 2016/037245 is vastgesteld, doch heeft de adviseur de aangepaste en vastgestelde profielschets nimmer ontvangen en ook niet in de thans aangeleverde stukken mogen aantreffen.

Artikel 9 lid 1 van de Landsverordening corporate governance stelt dat indien door of namens een Minister wordt meebeslist of beslist over de benoeming of voordracht tot benoeming van een bestuurder dient de verantwoordelijke Minister het voornemen tot de benoeming of voordracht schriftelijk en gemotiveerd aan de adviseur corporate governance te melden. In overeenstemming met artikel 9 lid 2 van de Landsverordening corporate governance dient de adviseur corporate governance te adviseren over de vraag of een dergelijk voornemen voldoet aan de statuten van de stichting of vennootschap en aan de toepasselijke regels, waaronder de procedureregels en profielschets zoals bedoeld in artikel 8 van de Landsverordening corporate governance en de bepalingen uit de Code. In het advies geeft de adviseur gemotiveerd aan of er al dan niet zwaarwegende bezwaren zijn tegen het gemelde voornemen.

2 Ontvangen en geraadpleegde documenten

- Besluiten van de Raad van Ministers van 6 januari 2021 (zaaknummers: 2021/00025 en 2021/00034);
- Brieven van 4 januari 2021 van de Minister van Economische Ontwikkeling (hierna: de Minister) aan de Raad van Ministers betreffende de voorgenomen benoemingen (zaaknummers: 2021/00025 en 2021/00034);
- CV's van de voorgedragen kandidaten;
- Eigen verklaring uitsluiting belangenverstrengeling van een van de voorgedragen kandidaten;
- Profielschets raad van commissarissen Curinde;
- Statuten van Curinde, laatstelijk gewijzigd op 21 maart 2012; en
- Online uittreksel van het Handelsregister van de Kamer van Koophandel van Curaçao van Curinde van 25 januari 2021.

3 Toetsing voornemen benoeming commissarissen

De Minister is voornemens om mevrouw N. Esenia te benoemen als lid in het profiel van financieel deskundige en als voorzitter van de raad van commissarissen van Curinde. De Minister is tevens voornemens de heer R. Römer te benoemen als lid van de raad van commissarissen van Curinde in het profiel van deskundige algemene bedrijfsvoering.

De Minister heeft het volgende overzicht met betrekking tot de huidige samenstelling van de raad van commissarissen van Curinde overzicht overlegd:

Nr.	Naam	Functie	Datum van benoeming	Termijn van benoeming	Datum van Aftreden
1.	Oswin Eleonora	Voorzitter/Financieel Expert		4 jaar	11-12-2020
2.	Marie-Louise Christine Schoop	Commercieel expert	22-09-2019	4 jaar	22-02-2023
3.	Melissa Vaques	Juridisch expert	2019	4 jaar	2023
4.	Vacant	Bouwkundig expert			
5.	Mevr. Fabi Constanca	Algemene bedrijfsvoering	03-08-2016	4 jaar	03-08-2020

Uit bovenstaand overzicht en het online uittreksel van het Handelsregister van de Kamer van Koophandel van Curaçao van 25 januari 2021 blijkt dat er nog personen als commissaris bij Curinde staan ingeschreven van wie de benoemingstermijn reeds is verstreken.

Indien er een lid is afgetreden dan wel de benoemingstermijn van een lid is verlopen dan dient deze te worden uitgeschreven. Het is de taak van de bestuurder om ervoor zorg te dragen dat de leden tijdig worden ingeschreven en uitgeschreven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel. Ook de leden van de raad van commissarissen zelf dienen hierop toe te zien gelet op hun toezichthoudende taak.

De adviseur heeft zoals gesteld tot heden geen volledige, met inachtneming van het advies van 11 november 2016 (nummer: 11112016.01), aangepaste en vastgestelde profielschets voor de raad van commissarissen van Curinde mogen ontvangen. Voor de toetsing van de thans voorgedragen kandidaat zal de adviseur de profielschets voor de raad van commissarissen van Curinde hanteren met inachtneming van het gestelde in voornoemd advies en de statutaire bepalingen.

Conform artikel 16 lid 3 van de statuten van Curinde worden commissarissen door de algemene vergadering benoemd.

In de brief van 4 januari 2021 met zaaknummer: 2021/00025) geeft de Minister de volgende onderbouwing met betrekking tot het voornemen om mevrouw N. Esenia te benoemen als lid in het profiel van financieel deskundige en als voorzitter van de raad van commissarissen van Curinde:

“(…)

In algemene zin voldoet mevrouw Isenia aan de vereisten die worden gesteld aan een lid tevens voorzitter van de RvC.

De economische ontwikkeling en het welzijn en welvaart van Curaçao hebben altijd erg hoog in het vaandel van mevrouw Isenia gestaan. Curinde is een belangrijk vehikel die positief tot economische groei kan bijdragen, en daar draagt mevr. Isenia graag een steentje bij.

Mevr. Isenia heeft zich op financieel vlak als bestuurder onder andere bewezen door de turnaround van Aquallectra in goede banen te lijden en de financierbaarheid van het bedrijf te garanderen welke zelfs met een ‘investment-grade’ financial rating door Standard & Poor's is gewaardeerd. Ook heeft zij, als Commissaris en daarna als Voorzitter van de Raad van Commissarissen van het landslaboratorium ADC N.V, aan de wieg gestaan van de operationele turnaround en verder commercialiseren van het bedrijf. Een dergelijk groeiplan zal ook bij Curinde door het bestuur uitgevoerd moeten worden. Een voorzitter van de Raad van Commissarissen met de bestuurlijke ervaring, dynamische en proactieve insteek en ondernemende geest zoals mevr. Isenia over beschikt, zal goed te pas komen bij het toezichthouden op de executie van een groeiplan voor Curinde.

Zoals uit haar aangehechte CV blijkt, heeft mevr. Isenia een afgeronde academische- en een postacademische opleiding tot Register Accountant. Gezien haar bedrijfseconomische achtergrond is zij in staat om ook operationele processen te begrijpen en risico's in kaart te brengen, teneinde deugdelijke toezicht op het bestuur en bedrijfsvoering van Curinde te kunnen bewerkstelligen.

(…)”

Uit het CV van mevrouw N. Isenia blijkt onder meer dat zij een Master of Science in Accounting heeft en de Post-Master opleiding tot Registeraccountant heeft afgerond. Sinds 2018 is mevrouw N. Isenia Chief Financial Officer bij Integrated Utility Holding N.V. / Aquallectra. Daarvoor was zij onder andere Managing Director van Synergium Finance & Management Associated BV (2014-2018) en Assistant Managing Director Financa & Operations bij Girobank N.V. (2010 -2014). Uit het CV van mevrouw N. Isenia blijkt dat zij beschikt over bestuurservaring in toezichthoudende functies, zoals Board Member and Treasurer van de Rotary Club Curaçao en voorzitter van de raad van commissarissen van het Analytisch Diagnostisch Centrum.

Uit de beoordeling van het CV van mevrouw Isenia kan redelijkerwijs worden aangenomen dat zij, gelet op haar opleiding en werkervaring alsmede het feit dat zij bestuurservaring heeft, voldoet aan de vereisten als ter benoeming als voorzitter en lid van de raad van commissarissen van Curinde in het profiel van financieel deskundige.

Gelet op het voorgaande heeft de adviseur geen zwaarwegende bezwaren tegen de voorgenomen benoeming van mevrouw N. Isenia als lid in het profiel van financieel deskundige en als voorzitter van de raad van commissarissen van Curinde.

In de brief van 4 januari 2021 met zaaknummer: 2021/00034) geeft de Minister de volgende onderbouwing met betrekking tot het voornemen om de heer R. Romer te benoemen als lid van de raad van commissarissen van Curinde in het profiel van deskundige algemene bedrijfsvoering:

“(…)

In algemene zin voldoet de heer Römer aan de vereisten die worden gesteld aan een lid van de RvC. De heer Römer heeft een academische opleiding en beschikt over de nodige werkervaring. De heer Römer is thans werkzaam als senior commerciële adviseur van Dutch Caribbean Securities Exchange N.V. maar adviseert ook bedrijven op het financiële vlak. De benoeming van de heer Römer in de RvC moet worden gezien als een verdere versterking van de RvC van Curinde N.V. Immers, de heer Römer heeft ruime ervaring opgebouwd in zowel de lokale als internationale bedrijfsleven. Hij heeft gedurende zijn lange loopbaan voor een lange periode in het buitenland moeten werken en beschikt de nodige affiniteit met de internationale handel, commercie en dienstverlening.

Op basis van zijn achtergrond en werkervaring biedt een functie binnen de RvC van Curinde N.V. de heer Römer in ieder geval de mogelijkheden om zijn financieel expertise die hij o.a. als Marketing Manager bij CITCO Banks heeft opgebouwd aan te wenden om zowel een toezichthoudende en adviserende taak naar behoren te kunnen vervullen.

Bovendien dient te worden opgemerkt dat met de benoeming van de heer Römer Curinde N.V. zal beschikken over iemand die ook een lange ervaring heeft opgebouwd in de bancaire internationale wereld, wat zeker van belang is doordat de vrijhandelszone afhankelijk is van internationale financiële transacties ten behoeve van zijn cliënten.

Hiernaast is de heer Romer ook lid/ voorzitter van de Curacao Development Institute (CDI).

(…)”

Uit het CV van de heer Römer blijkt onder meer dat een Master Degree in Law heeft. Momenteel is de heer Romer werkzaam als Senior Commercial Advisor bij de Dutch Caribbean Scurities Exchange, waar hij tussen 2012 en 2019 CEO was. Daarvoor was hij onder meer werkzaam als Marketing Manager van Citco Banks, als Resident Manager van Citco Bank Cayman Islands en als Resident Manager van Citco Bank British Virgin Islands. Daarnaast heeft de heer Römer bestuurservaring in toezichthoudende functies, waaronder commissaris van Curaçao Development Institute en als bestuurslid van de International School Curaçao.

Hoewel uit het CV van de heer Römer niet blijkt dat hij HBO/WO opleiding op bedrijfskundig/bedrijfseconomisch gebied heeft, kan gelet op zijn werkervaring en het feit dat hij bestuurservaring heeft in toezichthoudende functies worden verondersteld dat hij in toereikende mate beschikt over bedrijfskundig/bedrijfseconomisch kennis en inzicht en kan derhalve redelijkerwijs worden aangenomen dat de heer Romer genoegzaam voldoet aan de vereisten ter benoeming als lid van de raad van commissarissen van Curinde in het profiel van deskundige algemene bedrijfsvoering.

Gelet op het voorgaande heeft de adviseur geen zwaarwegende bezwaren tegen de voorgenomen benoeming van de heer Romer als lid van de raad van commissarissen van Curinde in het profiel van deskundige algemene bedrijfsvoering.

4 Transparante werving leden raad van commissarissen

Conform artikel 4.2. dient bij landsbesluit een entiteit te worden opgericht, welk belast is met advisering van de overheid inzake de selectie en benoeming van commissarissen en bestuurders van de vennootschap. Deze entiteit heeft in ieder geval de volgende taken:

- het, in overleg met de raad van commissarissen en raad van bestuur van de verschillende vennootschappen, geven van adviezen inzake de te hanteren selectiecriteria en benoemingsprocedures voor commissarissen en bestuurders;
- de periodieke beoordeling van omvang en samenstelling van de raad van commissarissen en het bestuur van de vennootschap alsook het doen van een voorstel voor een profielschets van de raad van commissarissen;
- de periodieke beoordeling van het functioneren van individuele commissarissen en bestuurders van de vennootschap alsook de rapportage hierover aan de algemene vergadering van aandeelhouders.

Ondanks het feit dat de adviseur sinds 2010 de Regering dan wel Ministers telkenmale gewezen heeft op de verplichting om een entiteit in de zin van artikel 4.2 op te richten is dit tot heden nog niet gebeurd.

De werving en selectie en voordracht van commissarissen geschiedt ook nog niet op een transparante en objectieve wijze in overeenstemming met de Code. De kandidaten die worden voorgedragen, worden doorgaans wel voorgedragen in overeenstemming met een profielschets doch is er geen procedure om op een objectieve en transparante wijze tot een selectie van een kandidaat als lid van de raad van commissarissen te komen.

Het voorgaande is ook van belang om te bewerkstelligen dat de selectie van de voorgedragen kandidaten beter aansluiten op de profielschets waarin de Minister voornemens is de kandidaat te benoemen. Het komt immers geregeld voor dat de voorgedragen kandidaten “nipt” aan de vereisten voldoen en dat de adviseur stelt geen zwaarwegende bezwaren te hebben daar de adviseur conform de Landsverordening slechts marginaal toetst.

Tot nu toe worden de kandidaten formeel door de Ministers voorgedragen, doch zijn de voordrachten conform decennia bestendig gebruik feitelijk niet altijd afkomstig van de Ministers zoals blijkt uit voordrachtstukken die de adviseur in de omslagen aantreft. Enige transparante en objectieve werving en selectie van de kandidaten voor een commissariaat vindt derhalve nog niet plaats, waardoor niet gesteld kan worden dat de voordrachten geheel overeenkomstig de Code geschieden. Het uitgangspunt van Corporate Governance is dat zoals gesteld ook de werving en selectie van leden van de raad van commissarissen voor alle overheidsentiteiten op een objectieve en transparante wijze plaatsvindt.

De adviseur acht het van groot belang dat in overeenstemming met de Code niet alleen ten behoeve van bestuurder (directeur) een transparante en objectieve werving en selectie plaatsvindt maar dat dit eveneens voor de leden van de raad van commissarissen plaatsvindt.

De adviseur adviseert de Raad van Ministers te bewerkstellingen dat gelijk aan de werving- en selectieprocedure voor bestuurders de leden voor de raad van commissarissen ook middels een transparante (open) procedure worden geworven en geselecteerd. Hiervoor kan volstaan worden met een verkorte transparante (open) werving en selectieprocedure door een door de overheid in te stellen entiteit of commissie op grond van de betreffende vastgestelde profielschetsen.

5 Conclusie en Advies

- De Minister wordt geadviseerd om te bewerkstelligen dat de informatie betreffende de leden van de raad van commissarissen van Curinde in het handelsregister van de Kamer van Koophandel zo spoedig mogelijk wordt bijgewerkt.
- De Minister, de regering dan wel de Raad van Ministers wordt verzocht om de vastgestelde profielschets Curinde aan de adviseur te doen toekomen.
- De Minister, de Regering, dan wel de Raad van Ministers dient te bewerkstelligen dat de profielschets conform artikel 2.3 van de Code openbaar is.
- De adviseur heeft geen zwaarwegende bezwaren tegen de voorgenomen benoeming van mevrouw N. Isenia als lid in het profiel van financieel deskundige en als voorzitter van de raad van commissarissen van Curinde.
- De adviseur heeft geen zwaarwegende bezwaren tegen de voorgenomen benoeming van de heer Romer als lid van de raad van commissarissen van Curinde in het profiel van deskundige algemene bedrijfsvoering.
- De adviseur adviseert de Raad van Ministers te bewerkstellingen dat naar analogie van de werving- en selectieprocedure voor bestuurders ook de leden voor de raad van commissarissen middels een transparante (open) werving- en selectieprocedure worden geworven en geselecteerd.

SBTNO

De adviseur corporate governance

cc. Minister van Financiën
Minister-President

SBTNO website

